

nia: Adam i Ewa często siedzą, nie widząc węża. Natomiast w wieku XI i XII sceny biblijne znikają, jest przedstawiany tylko Chrystus. Były to krzyże wolno stojące i zdobione, których naliczono 270 przykładów.

Doroczne spotkanie patrologów podsumował prezes Sekcji Patrystycznej ks. J. Pałucki, który podziękował wszystkim za przybycie, żywe uczestnictwo w dyskusjach, a zwłaszcza prelegentom za trud włożony w przygotowanie referatów. Szczególne podziękowanie zostało skierowane do Rektora Seminarium Duchownego, ks. E. Stańka, za miłe przyjęcie i serdeczną gościnę. Ustalono, że następne spotkanie Sekcji Patrystycznej odbędzie się w Siedlcach, które poświęcone zostanie nauce o szatanie w przekazach patrystycznych.

Ks. Norbert Widok

2. XXX DOROCZNE SPOTKANIE SEKCJI FILOLOGICZNEJ (Przemysł, 9-10 IX 1997)

Z inicjatywy Sekcji Filologicznej przy Komisji Episkopatu ds. Nauki Katolickiej odbyła się 9-10 września 1997 r. w Wyższym Seminarium Duchownym w Przemysłu doroczna sesja naukowo-dydaktyczna wykładowców języka łacińskiego i greckiego w Wyższych Seminariach Duchownych. Uczestnicy zostali przyjęci bardzo gościnnie, serdecznie i życzliwie, przez władzę diecezjalną i zarząd Seminarium. Mszy św. koncelebrowanej na rozpoczęcie sesji przewodniczył i homilię wygłosił ks. arcybiskup Józef Michalik, metropolita przemyski, który w swej homilii podkreślił znaczenie znajomości języków klasycznych dla rozumienia współczesnej kultury europejskiej i polskiej oraz nieodzowną pomoc w filologicznej reinterpretacji tradycji chrześcijańskiej. Także drugi dzień obrad rozpoczęto Mszą św. koncelebrowaną pod przewodnictwem ks. prof. dra hab. Henryka Wójtowicza za zmarłych członków Sekcji, m.in. ks. mgra Stanisława Kuźniara, absolwenta KUL-u, wykładowcy języka łacińskiego i kultury antycznej w WSD w Przemysłu.

Otwarcia obrad dokonał przewodniczący Sekcji Filologicznej, witając wszystkich uczestników sesji i dziękując serdecznie za gościnę gospodarzom: ks. arcybiskupowi Józefowi Michalikowi i ks. drowi Markowi Kowalikowi, wicerektorowi Seminarium Przemyskiego. W odpowiedzi ks. Wicerektor (ks. rektor dr Adam Szal był nieobecny, ponieważ w tym samym dniu przebywał na spotkaniu Księży Rektorów w WSD w Radomiu) wyraził radość z racji odbywającej się sesji Sekcji Filologicznej w Przemysłu, życzył owocnych obrad i miłego pobytu w gmachu Seminarium, przeprasząc za przeszkody z racji prowadzonych w nim prac remontowych.

W sesji wzięło udział 26 osób z różnych ośrodków naukowych: mgr Maria Banach (PAT), mgr Helena Błazińska (MSD, Lublin), ks. mgr Krzysztof Bur-

czak (KUL, Siedlce), ks. prof. dr hab. Augustyn Eckmann (KUL, Pelplin), ks. dr Jan Edling (WSD, Rzeszów), ks. dr Tadeusz Gacia (WSD, Kielce), s. dr Ambrozja Jadwiga Kalinowska OSB (MSD, Olsztyn), ks. dr Marek Kowalik (MSD, Przemyśl), ks. mgr Marek Kożera (WSD, Sandomierz), ks. mgr Stefan Kryj (WSD, Sandomierz), ks. mgr Sylwester Laskowski (WSD, Radom), ks. dr Kazimierz Obrycki (MSD, Warszawa), ks. mgr Jerzy Olszowski (Oborniki Śląskie), mgr Barbara Pawlisz (PAT), mgr Elżbieta Roguszcak (MSD, Gdańsk), ks. dr Stanisław Sojka (WSD, Tarnów), ks. dr hab. Antoni Swoboda (PWT, Poznań), ks. mgr Mieczysław Szostak (MSD, Przemyśl), ks. dr Tadeusza Śliwa (MSD, Przemyśl), mgr Danuta Środoń (LO Rzeszów), ks. mgr Mieczysław Świdziniewski (AWSD, Białystok), ks. mgr Józef Targosz (SAC, Ołtarzew), ks. dr Norbert Widok (WSD, Opole), prof. dr hab. Jerzy Wojtczak (UW), ks. prof. dr hab. Henryk Wójtowicz (KUL, Radom), ks. mgr Zbigniew Wójtowicz (MSD, Lublin).

W pierwszym dniu obrad wygłoszono 7 prelekcji, a w drugim jeden odczyt i dwa komunikaty. Pierwszym prelegentem był ks. prof. dr hab. Augustyn Eckmann, który mówił o *Stosunku pisarzy chrześcijańskich czterech pierwszych wieków do kultury klasycznej*, przytaczając wypowiedzi najważniejszych przedstawicieli literatury wczesnochrześcijańskiej tego okresu. Drugi prelegent, ks. mgr Krzysztof Burczak przedstawił *Chrześcijański styl życia w 32. homilii «Chrysostomus Latinus»*, porównując go m.in. z nauką moralną zawartą w *De coniuratione Catilinae* Salustiusza. Trzeci odczyt pt. *Matka w pismach filozoficznych św. Augustyna* wygłosił ks. dr hab. Antoni Swoboda, ukazując w bogatym wyborze tekstów istotne cechy i przymioty chrześcijańskiej kobiety jako żony, matki i wzorowej wychowawczynie dzieci. Czwarty z kolei odczyt wygłoszony przez ks. dra Jana Edlinga miał charakter czysto filologiczny i dotyczył terminologii: „*Revelatio*” w *myśli augustyńskiej. Zagadnienia wybrane*. Z kolei ks. prof. dr hab. Henryk Wójtowicz przedstawił i omówił *Apostrofę seduliańską* jako bezpośredni patetyczny zwrot do osoby i Bóstwa, upersonifikowanej idei lub przedmiotu, zaliczany do figur retorycznych w stylu podniosłym. Dokonał też przy tej okazji przeglądu apostrof w *Paschale carmen* Seduliusza na tle kompozycji całego poematu, przytaczając ich łacińskie teksty z własnym przekładem na język polski. Wreszcie ks. dr Stanisław Sojka w komunikacie: *Actio i contemplatio u Kasjana* wskazał na relacje, jakie zachodzą między tymi terminami, a prof. dr hab. Jerzy Wojtczak zaprezentował swoje uwagi na temat: *Kazanie o poście jako przykład artyzmu językowego św. Piotra Chryzologa*.

W drugim dniu obrad ks. mgr Zbigniew Wójtowicz w swoim odczycie przybliżył barwnie namalowany *Obraz świata rzymskiego w pismach Salwiana z Marsylii*. Występująca po nim p. mgr Elżbieta Roguszcak w zwięzłym komunikacie przedstawiła opracowany przez siebie podręcznik pt. *Rudimenta Latinitatis Ecclesiasticae*, przeznaczony dla studentów teologii i zainteresowa-

nych kulturą późnego antyku i wczesnego chrześcijaństwa, drukowany w Wydawnictwie Instytutu Teologicznego Księży Misjonarzy w Krakowie (zob. recenzje wyżej). Wreszcie mgr Danuta Środoń omówiła z kolei swój podręcznik do nauki języka łacińskiego pt. *Latine legimus et dicimus*, przeznaczony dla klasy I, II, III i IV LO o profilu biologiczno-chemicznym (zob. recenzję wyżej). Po zapoznaniu się z tym podręcznikiem uczestnicy obrad podpisali pozytywną opinię skierowaną do MEN-u w celu poparcia starań mgr Danuty Środoń o uzyskanie pozwolenia na rozpowszechnienie w szkołach po zatwierdzeniu tej pomocy dydaktycznej.

Po każdym referacie i komunikatach toczyła się ożywiona dyskusja, podczas której referenci odpowiadali na zadawane im pytania. W czasie dyskusji nad podręcznikami do łaciny prof. dr hab. Jerzy Wojtczak poinformował zebranych o opracowywaniu przez siebie podręcznika do nauki języka łacińskiego dla seminariorów duchownych, który ma się wkrótce ukazać i zaprezentuje go w przyszłym roku. W ramach „bieżących spraw Sekcji ks. mgr Mieczysław Świdziniewski złożył sprawozdanie dotyczące aktualnego wymiaru godzin przeznaczonych na naukę języków klasycznych w poszczególnych seminarjach duchownych i projektu nowego wymiaru godzin w nowym *Ratio Institutionis Sacerdotalis* (po 2 godziny tygodniowo łaciny na trzech pierwszych latach studiów seminaryjnych i 1 godz. greki przez jeden tylko rok). Przewodniczący Sekcji podał do wiadomości informację o piśmie Sekcji Filologicznej przesłanym do Komisji ds. Seminariorów w sprawie nowego *Ratio studiorum*, postulujące wymiar 9 godzin tygodniowo (po 3 godz. na trzech pierwszych latach) i 2 godz. greki przynajmniej w ciągu jednego roku. Pismo to oraz informacja o obowiązującym aktualnie i proponowanym wymiarze godzin przeznaczonych na naukę języków klasycznych w WSD zostały opublikowane w poprzednim tomie „Vox Patrum” (t. 30-31, s. 635-637).

Podsumowania i zamknięcia obrad dokonał przewodniczący Sekcji, dziękując prelegentom za opracowanie i wygłoszenie referatów, a wszystkim za udział w dyskusji i obradach sesji. Zapowiedział też następną XXXI sesję Sekcji Filologicznej, która odbędzie się w WSD w Opolu, 9-10 września 1998 roku. Prosił o zgłaszanie na Jego ręce tematycznych propozycji referatów do 4 kwietnia 1998 r., a przedstawicieli PAT-u o przygotowanie referatu dydaktycznego. Na ręce wicerektora Seminarium Przemyskiego, ks. dra Marka Kowalika, serdecznie podziękował Księdzu Arcybiskupowi Józefowi Michalikowi za celebrację Mszy św. i homilię, zarządowi Seminarium za wspaniałą gościnę, ks. mgrów Mieczysławowi Szostakowi za czuwanie nad porządkiem obrad, alumnom za pomoc, a siostronom zakonnym za wyborną sztukę kulinarną. Spotkanie zakończono wspólną modlitwą i odśpiewaniem *Plurimos annos* z racji obchodzonego w 1997 r. jubileuszu WSD w Przemyślu.

Ks. Henryk Wójtowicz